

कृषि उन्नती योजना अंतर्गत बियाणे व लागवड साहित्य
योजनेंतर्गत ग्रामबिजोत्पादन योजना सन २०२२-२३
मध्ये राबविण्याकरिता निधी वितरीत करण्याबाबत
(अनुसूचित जाती प्रवर्ग)

महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : योजना ३३२२/ प्र.क्र. १६१/१-अ

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, विस्तार, मुंबई-४०० ०३२

दिनांक : २४ फेब्रुवारी, २०२३.

- संदर्भ -** १. कृषि आयुक्तालयाचे पत्र जा.क्र. गुनि१/२/एसपीएम/निधीमागणी/३७७१२/२०२२, दि.११.११.२०२२
२. महाबीज अकोला यांचे पत्र क्र.महाबीज/विपणन/२०२२/५५८, दि.०७.१०.२०२२
३. महाबीज अकोला यांचे पत्र क्र.महाबीज/विपणन/२०२२-२३/६४१, दि.१८.११.२०२२
४. केंद्र शासनाचे पत्र क्र. १०-११/२०२०- SD-VI, दि.०७.१०.२०२२
५. कृषि व पदुम विभाग शासन निर्णय क्र.योजना ३३२२/प्र.क्र.१४६/१-अ, दि.०३.११.२०२२.
६.सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाचा शासन निर्णय क्र.बीजीटी-२०२३/प्र.क्र.०१/अर्थसंकल्प(विधयो)
दि.१०.०२.२०२३

प्रस्तावना:-

केंद्र पुरस्कृत कृषि उन्नती योजना अंतर्गत बियाणे व लागवड साहित्य (एस.पी.एम.) (पुर्वीची एस.एम.एस.पी.योजना) ग्रामबिजोत्पादन योजनेच्या सन २०२२-२३ च्या वार्षिक कृती आराखड्यास संदर्भ क्र. ०५ वरील दि. ०३.११.२०२२ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये प्रशासकीय मान्यता देण्यात आलेली आहे. सदर कृती आराखड्यामध्ये अनुसूचित जाती प्रवर्गाकरिता केंद्र हिस्सा रु ८५३.०० लाख व त्यास अनुसरून राज्य हिस्सा रु.५६८.६६ लाख अशा एकूण रु. १४२१.६६ लाख निधीचा समावेश आहे.

सन २०२२-२३ च्या अर्थसंकल्पामध्ये केंद्र शासनाच्या कृषि उन्नती योजनेअंतर्गत बियाणे व लागवड उपअभियान या योजनेसाठी अनुसूचित जाती प्रवर्गासाठी २४०१ बी २६८ या लेखाशिर्षाअंतर्गत (केंद्र हिस्सा) रु.१२००.०० लाख तर २४०१ बी २७७ या लेखाशिर्षाअंतर्गत (राज्य हिस्सा) रु.४००.०० लाख इतकी तरतूद करण्यात आलेली आहे. केंद्र शासनाने संदर्भ क्र.०४ वरील दिनांक ७ ऑक्टोबर, २०२२ च्या पत्रान्वये अनुसूचित जाती प्रवर्गाकरीता वार्षिक कृती आराखड्याच्या मंजूर निधी पैकी २५% केंद्र हिस्सा (६०%) रु.२१३.२५ लाख उपलब्ध करून दिलेला आहे. त्यास अनुसरून समरूप राज्य हिस्सा (४०%) निधी रु.१४२.१६ लाख होत आहे.

अनुसूचित जाती प्रवर्गाकरीता वित्तीय वर्ष २०२१-२२ करीता राज्य हिस्श्याचा एकूण रु.४२७.८५ लाख निधी महाबीजला प्राप्त होणे आवश्यक होते. परंतु सन २०२१-२२ मध्ये रु.४२७.८५ लाख ऐवजी रु.४०० लाख इतका निधी वितरीत करण्यात आलेला आहे. तथापि, सन २०२१-२२ मधील रु.२७.८५ लाख रुपये इतका निधी अनुसूचित जाती प्रवर्गाकरीता अप्राप्त असून त्यास लागणारा केंद्र हिस्सा रु.४१.७७ लक्ष रुपये हा वित्तीय वर्ष २०२१-२२ मध्ये खर्च झालेला आहे. त्यामुळे वित्तीय वर्ष २०२१-२२ मधील अप्राप्त राज्य हिस्सा रु.२७.८५ लाख निधी महाबीज, अकोला यांना उपलब्ध करून देणे आवश्यक आहे.

कृषि उन्नती योजनेअंतर्गत बियाणे व लागवड उप अभियानामधून राज्यात ग्रामबिजोत्पादन कार्यक्रम राबविण्यासाठी अनुसूचित जाती प्रवर्गातून २४०१ बी २६८ या लेखाशिर्षाअंतर्गत (केंद्र हिस्सा) रु.२१३.२५ लाख व त्यास समरूप २४०१ बी २७७ या लेखाशिर्षाअंतर्गत (राज्य हिस्सा) रु.१४२.१६ लाख तसेच सन २०२१-२२ मधील अप्राप्त राज्य हिस्सा रु.२७.८५ लाख असा एकूण रु.३८३.२६ इतका निधी सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाने संदर्भ क्र.०६ वरील दि.१०.०२.२०२३ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये या विभागास उपलब्ध करून दिलेला आहे. यानुषंगाने सदरील रु.३८३.२६ इतका निधी वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

कृषि उन्नती योजनेअंतर्गत बियाणे व लागवड उप अभियानामधून राज्यात ग्रामबिजोत्पादन कार्यक्रम राबविण्यासाठी अनुसूचित जाती प्रवर्गातून २४०१ बी २६८ या लेखाशिर्षाअंतर्गत (केंद्र हिस्सा) रु.२१३.२५ लाख व त्यास समरूप २४०१ बी २७७ या लेखाशिर्षाअंतर्गत (राज्य हिस्सा) रु.१४२.१६ लाख तसेच सन २०२१-२२ मधील अप्राप्त राज्य हिस्सा रु.२७.८५ लाख असा एकूण रु.३८३.२६ इतका निधी वितरीत करण्यात येत आहे.

२. या प्रित्यर्थ होणारा खर्च चालू सन २०२२-२३ या आर्थिक वर्षाकरिता मंजूर केलेल्या अनुदानातून भागविण्यात येऊन पुढील लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा.

केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा
मागणी क्रमांक- एन-३ २४०१ पीक संवर्धन, (०१)(१९) कृषि उन्नती योजना बियाणे व लागवड साहित्य उप अभियान (केंद्र पुरस्कृत योजना) (केंद्र हिस्सा ६० %) २४०१ बी २६८, (कार्यक्रम), ३३ अर्थसहाय्य.	मागणी क्रमांक- एन-३ २४०१ पीक संवर्धन, (०१)(२०) कृषि उन्नती योजना बियाणे व लागवड साहित्य उप अभियान (केंद्र पुरस्कृत योजना) (राज्य हिस्सा ४० %) २४०१ बी २७७, (कार्यक्रम), ३३ अर्थसहाय्य.

३. सदर योजना राबविताना खालील अटी व शर्तीचे पालन करण्यात यावे-

१. सदर योजना केंद्र शासनाच्या संदर्भाधिन मार्गदर्शक सुचनानुसार व केंद्र शासनाच्या निधी वितरीत करण्याच्या अटी व शर्ती नुसार राबविण्यात यावी.
२. खर्चाचे लेखे सुव्यवस्थित ठेवून सदर खर्चाचे लेखा परिक्षण अहवाल व उपयोगिता प्रमाणपत्रे केंद्र व राज्य शासनाला लवकरात लवकर प्रगती अहवालासह सादर करण्यात यावेत. योजनेच्या वेगवेगळ्या बाबींवरील भौतिक व आर्थिक प्रगती अहवाल केंद्र व राज्य शासनास प्रत्येक महिन्याच्या ५ तारखेपर्यंत सादर करण्यात यावा.
३. योजनेशी संबंधित ताळेबंद व लेखापरिक्षण जमा खर्चाच्या रकमा यांचा अहवाल अंमलबजावणी यंत्रणेने द्यावा. त्यामध्ये वर्षाच्या सुरुवातीला अखर्चीत रकमा व व्याजाद्वारे मिळालेले उत्पन्न स्पष्टपणे नमूद करण्यात यावे. जेणेकरून पारदर्शी स्वरूपात रकमा विचारात घेता येतील व संदिग्धता राहणार नाही.
४. कोणत्याही परिस्थितीत मंजूर कार्यक्रमापेक्षा जास्तीचा कार्यक्रम राबविला जाणार नाही याची दक्षता घ्यावी.
५. सदर योजनेकरिता प्राप्त झालेला निधी हा अनुसूचित जाती संवर्गासाठी/लाभार्थीसाठी खर्च करण्यात येईल याची दक्षता घेण्यात यावी. तसेच केंद्र हिस्श्यास अनुसरून समरूप राज्य हिस्सा खर्च होईल याची दक्षता घेण्यात यावी.
६. सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाच्या संदर्भ क्र. ०६ येथील दिनांक १० फेब्रुवारी, २०२३ रोजीच्या शासन निर्णयातील निर्देशांची पूर्तता करण्यात यावी.
७. सदर निधी खर्च करताना विहित कार्यपद्धती अनुसरून सर्व वित्तीय कायदे/टेंडर नियमावली व नियमांचे/प्रक्रियेचे/वित्तीय अधिकारांच्या मर्यादेत/P.W.D / मॅन्युअलचे अधिन राहून/C.V.C.तत्वानुसार/CAG च्या निर्देशानुसार/प्रचलित शासन निर्णय/नियम/परिपत्रक/तरतुदी

नुसार, बजेट व कोषागार नियमावली नुसार खर्च करण्याची कार्यवाही अमलबजावणी यंत्रणांनी करावी. कोणत्याही परिस्थितीत कुठलाही शासन नियम/अधिकाराचा भंग होणार नाही, याबाबत दक्षता घेण्याची जबाबदारी संबंधित क्षेत्रिय कार्यालयाची राहिल.

८. वेळोवेळी शासन निर्णयान्वये वितरीत केलेला सर्व निधी पीएफएमएस (PFMS) मधील SNA प्रणालीद्वारे वितरीत करण्याची कार्यपद्धती बंधनकारक राहिल.

४. सदर योजनेकरिता आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना योजनेचे नियंत्रण अधिकारी म्हणून व सहाय्यक संचालक, लेखा-१ यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

५. प्रस्तुतचे आदेश वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका, १९७७ मधील भाग-पहिला, मधील परिच्छेद १४२ व १४४ अन्वये अन्वये प्रशासकीय विभागांना प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांमध्ये काढण्यात येत आहेत. तसेच, वित्त विभागाचे परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०२२/प्र.क्र.४३/अर्थ-३, दिनांक ०४.०५.२०२२ व वित्त विभागाचे अर्धशासकीय पत्र क्र. अर्थसं-२०२२/प्र.क्र.४३/अर्थ-३, दिनांक ०५.०५.२०२२ अन्वये दिलेल्या मंजूरीनुसार व वित्त विभागाच्या अनौ. सं.क्र.५४/२०२३/व्यय-१४, दि.०१.०२.२०२३ अन्वये देण्यात आलेल्या मान्यतेनुसार विभागाच्या स्तरावर निर्गमित करण्यात येत आहेत.

६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २०२३०२२४१८२००४७००१ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(उमेश चांदिवडे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा.मंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- २) आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ३) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादित, महाबीज भवन, कृषिनगर, अकोला.
- ४) प्रधान सचिव (कृषि) यांचे स्वीय सहाय्यक, कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ५) संचालक (निविष्टा व गुणनियंत्रण), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ६) सर्व कृषि संचालक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ७) महालेखापाल, महाराष्ट्र १/२ (लेखा परिक्षा/ लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई/ नागपूर.
- ८) सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक.
- ९) सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी.
- १०) सहाय्यक संचालक, लेखा -१, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ११) कार्यासन १४३१, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १२) कार्यासन अधिकारी, अर्थसंकल्प (विधयो), सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १३) अवर सचिव, (व्यय-१४), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १४) कक्ष अधिकारी (अर्थसंकल्प), सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य, मंत्रालय, मुंबई.
- १५) निवडनस्ती (कार्यासन १-ओ), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.